

To: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minvws.nl; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minvws.nl
 Cc: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minvws.nl; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minvws.nl; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minvws.nl
 From: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @minvws.nl
 Sent: Fri 4/24/2020 6:54:50 AM
 Subject: Input [redacted] 5.1.2e tbv OTCb
 Received: Fri 4/24/2020 6:54:50 AM

Dag [redacted] 5.1.2e

Hierbij de input van vandaag.

Groet,
 [redacted] 5.1.2e

Samenvatting

- Er is opvallend veel ruimte voor niet-corona nieuws.
- Verschillende reportages in de ochtendkranten waarin de effectiviteit van de kabinetsaanpak alvast wordt geëvalueerd. 'Waren de maatregelen misschien niet te streng?' en 'Zijn kwetsbare ouderen op tijd beschermd?' Verenso stelt dat de 'organisatorische tweedeling in de gezondheidszorg tussen cure en care ertoe heeft bijgedragen dat verpleeghuizen en thuiszorg te lang een blinde vlek zijn geweest in de corona-crisis.
- Uit gelekte informatie rond de Catshuissessie zou blijken dat de druk op premier Mark Rutte om de economie weer op gang te brengen groeit. Zowel buiten als binnen het kabinet zouden steeds meer stemmen opgaan om bepaalde sectoren versneld open te gooien. Voor Rutte is de volksgezondheid leidend, aldus een ingewijde tegen de Volkskrant.
- De woorden 'verzet' en 'opstand' vallen vaker. Na protesten in andere landen zoals de VS, zou ook in Nederland weerstand tegen de lockdown groeien. Aanleiding zijn onder meer de eerdere media-optredens van [redacted] 5.1.2e en [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e
- Tegelijkertijd lijkt langzaam maar drukker te worden de parken en winkelstraten, zo meldt het NOS 8-uur journaal. 'Het volhouden van de regels valt ons kennelijk zwaar'.
- Dat blijkt uit ook het meest recente publieksonderzoek (door AZ). Nog steeds geeft ruim 90% van de mensen aan meestal of alle keren als dat nodig is 1,5 meter afstand te houden. Er is wel een duidelijke verschuiving te zien van mensen die dit alle keren doen naar mensen die dit meestal doen. Deze verschuiving heeft geleidelijk plaatsgevonden tijdens de afgelopen drie weken. Deze maatregel wordt dus steeds minder strikt nageleefd. Dat geldt ook voor de noodzaak zoveel mogelijk thuis te blijven
- Brabantse ziekenhuizen zien dat 'met leden ogen aan'. De Brabantse ROAZ waarschuwt voor ontsporing als de regels snel worden losgelaten en spreekt van een 'fragiele balans'. Daarbij de boodschap dat ziekenhuispersoneel een nieuwe opvlamming moeilijk aan zou kunnen.
- Groeiende aandacht voor waar het verplicht dragen van mondkapjes door een breed publiek een effectieve maatregel blijkt. Recent voorbeeld het Oost-Duitse [redacted] 5.1.2e waar de burgemeester een draagplicht invoerde, en met succes. Meer voorbeelden als deze kan de druk op het Kabinet opvoeren, temeer omdat mondkapjes veelal als onderdeel van een exitstrategie worden gepresenteerd.

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- Duitsland gaat een corona-app gebruiken op basis van de PEPP-PT-technologie om contacten van besmette personen in kaart te brengen. PEPP-PT houdt bij of je bij een andere gebruiker in de buurt bent geweest.

Onderzoek

- Een medicijn van farmaceut Gilead heeft teleurstellende resultaten opgeleverd na eerste klinische onderzoeken. WHO zou de documenten per ongeluk online hebben gepubliceerd.
- Onderzoekers van het UMCG hebben dat samen met Britse en Franse collega's vastgesteld dat het coronavirus waarschijnlijk twee specifieke soorten cellen in de neus gebruikt als toegangspoort tot het menselijk lichaam.
- Uit recente onderzoeken uitgevoerd bij coronapatiënten blijkt dat de malariamedicijnen chloroquine en hydroxychloroquine ernstige hartritme stoornissen kunnen veroorzaken bij coronapatiënten, in sommige gevallen zelfs met dodelijke afloop.
- UMCG en Rijksuniversiteit Groningen melden o.b.v. eigen onderzoek waaraan 160.000 mensen hebben deelgenomen dat eenzaamheid onder alleenstaande jongeren een steeds groter probleem wordt door het coronavirus. Een op de zeven tot 30 jaar en alleenwonend heeft aangegeven zich in de huidige situatie vaak eenzaam te voelen.

Wat zien, ruiken, horen, proeven mensen (zintuigelijke waarnemingen)?

- Uit rondgang van de Volkskrant blijkt dat Nederlandse ziekenhuizen verschillend omgaan met persoonlijke beschermingsmiddelen voor medisch personeel. Ondanks de schaarste en de stijgende vraag naar hoogwaardige mondkapjes in de sector, kiezen ziekenhuizen voor meer bescherming dan de landelijke norm voorschrijft.

- In het NOS 8-uurjournaal wordt gezegd dat de instroom van patiënten afneemt, maar dat die afname steeds langzamer gaat en dat de situatie op de IC's in het zuiden bij lange na normaal is.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Wat doen of laten getroffen en betrokken?

- Ondernemers uit Geldermalsen hebben het heft in eigen hand genomen en lokale verpleeghuizen en de thuiszorg voorzien van 10.000 mondkapjes. **5.1.2e** in de Gelderse plaats, ging zelf op zoek naar mondkapjes, omdat ze zich erover verbaasde dat de thuiszorgmedewerker die voor haar moeder zorgt er geen droeg. "Toen schrok ik", vertelt ze. "We doen zelf veel moeite om het risico op besmetting zo klein mogelijk te maken. Mijn moeder is long-, hart- en reumapatiënt. Als de thuiszorg dan geen mondkapje draagt, dan denk ik: dit is de omgekeerde wereld. Onbedoeld kan een thuiszorgmedewerker zo tien mensen in een dag besmetten. Maar ik kreeg te horen: we dragen geen mondkapjes, want die zijn er niet." **5.1.2e** belde rond en wist via een andere ondernemer uit de buurt die contacten had met een fabrikant in Azië al snel 500 mondkapjes te bemachtigen. Zo was het acute probleem voor de thuiszorg van haar moeder opgelost. Na een gesprek met een vriend, die zich er ook over verbaasde dat veel zorgmedewerkers het nog altijd zonder mondkapjes moeten stellen, ontstond het idee om een grotere partij in te kopen. Diverse middenstanders besloten mee te doen. De gedoneerde maskers zijn goedgekeurde chirurgische mondkapjes voor eenmalig gebruik. De blauwe kapjes houden druppeltjes tegen van degene die ze draagt en beschermen zo de omgeving tegen besmetting. Ze beschermen degene die ze draagt niet volledig tegen besmetting, daar zijn de betere FFP2-maskers geschikter voor. Voor de ondernemers uit Geldermalsen is het inkopen van een partij van die maskers de volgende stap.

Volgen zij gedragsadviezen op?

- Volgens de voice-over van het NOS 8-uurjournaal is het 'onmiskenbaar' dat het drukker wordt in parken en winkelstraten. 'Het volhouden valt ons kennelijk zwaar'.

Betekenisgeving

Welke oproepen worden gedaan?

- Verenso (vereniging van specialisten in de ouderengeneeskunde) pleit ervoor om de structuur van onze gezondheidszorg ter discussie te stellen, nadat de coronacrisis voorbij is.

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

Bescherming van kwetsbare ouderen

- De Telegraaf maakt een reconstructie van de bescherming van kwetsbare ouderen tijdens de corona-uitbraak. De krant concludeert dat zorgpersoneel te lang onbeschermd was. Dat betrokken minister wekenlang doof bleek voor noodkreten. "De beschermingsmuur [voor ouderen] bleek zo lek als een mandje."
- De hoofdredactie van De Telegraaf noemt het een 'schrijnende constatering' van een van de betrokkenen dat verpleeg- en zorginstellingen achteraan stonden bij onder meer de verdeling van beschermingsmiddelen omdat zij een 'suffig imago' hebben. "De overheid moet oog hebben voor belangen van iedereen en al die belangen tegen elkaar afwegen. Of een sector 'suffig' overkomt mag daarbij nooit een factor zijn."

Wens om versoepeling van de regels vs. 'hou vol'

- In de Brabantse ziekenhuizen zien ze 'met leden ogen aan' dat het langzaam drukker wordt in de parken en winkelstraten. 'Het volhouden van de regels valt ons kennelijk zwaar'.
- **5.1.2e** **5.1.2e** (ROAZ Brabant) waarschuwt in het NOS 8 uurjournaal dat als snel de regels worden losgelaten de kans 'heel erg groot' is dat het ontspoord, met grote gevolgen (want het is een 'fragiele balans'). Daarbij kunnen wij niet van het personeel in de Nederlandse ziekenhuizen nogmaals die grote spankracht verwachten die het heeft gebracht dat we de crisis tot heden hebben kunnen managen.
- **5.1.2e** **5.1.2e** zegt in het 8-uurjournaal de wens om versoepeling van de regels 'eng' te vinden want ze weten niet wat een toename van patiënten gaat betekenen. "Een nieuwe opvlaming kunnen wij moeilijk bevatten. (...) Hou alsjeblieft vol vanuit ons perspectief."

Verzorgingshuizen

- Verenso (vereniging van specialisten in de ouderengeneeskunde) stelt dat de 'organisatorische tweedeling in de gezondheidszorg tussen cure en care ertoe heeft bijgedragen dat verpleeghuizen en thuiszorg te lang een blinde vlek zijn geweest in de corona-crisis.' **5.1.2e** **5.1.2e** zegt "We hadden die schotten tussen cure en care allang moeten opheffen. Deze crisis heeft nog duidelijker gemaakt dat het zo niet werkt. Er is één samenleving. [...]" **5.1.2e** benoemt dat er een blink vlek is voor de verpleegzorg, omdat alle acute zorg rond ziekenhuizen is georganiseerd. Ook heeft ze het over de mentale belasting voor personeel in verpleeghuizen: "Het is moeilijk om op de IC iemand van twintig te verliezen. Maar in verpleeghuizen heeft personeel vaak maanden of jaren een band opgebouwd met bewoners. Als dan ineens het virus om zich heen slaat, is dat heel pijnlijk". Ook blijft er onder het personeel angst leven, aldus **5.1.2e** juist omdat een groot deel van het personeel zelf tot de kwetsbare groep behoort.

Testbeleid

- GroenLinks-fractievoorzitter Jesse Klaver deelt een NRC-artikel via Twitter en schrijft: "Tijdens het #coronadebat ging het over de weg uit de lockdown: test mensen met klachten en als ze besmet zijn, doe contactonderzoek. Nu zegt hoofd GGD: twijfel over uitbreiden contactonderzoek. Wat wordt het nu? Minister De Jonge moet opheldering geven." GroenLinks-Kamerlid Wim-Jan Renkema reageert vervolgens met: "Corona neemt af maar is niet weg. De manier om nieuwe uitbraken te beheersen: signaleren (wie is ziek?), testen (is het corona?), contactonderzoek. Vervolgens zieke mensen en hun contacten snel in quarantaine. Alleen zo dammen wij de ziekte in! @GGDGHORNL moet nu opschalen!"

- De persconferentie van premier Rutte over de maatregelen tegen het nieuwe coronavirus dinsdag was erg lastig te volgen voor laaggeletterden, laat de Stichting Lezen en Schrijven weten. De persconferentie bevatte te veel informatie en te veel ingewikkelde taal voor mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en taalverwerking. Volgens de Stichting Lezen en Schrijven maakten termen als "1,5 metereconomie", "pandemie" en "reguliere zorg" de persconferentie moeilijk te volgen voor laaggeletterden. "Rutte opent zijn persconferentie met: Zoals eerder aangekondigd, heeft de ministeriële Commissie Crisisbeheersing zich vandaag gebogen over de vraag of een versoepeling mogelijk is van de intelligente lockdown van ons land", aldus een woordvoerder van de stichting. "Die zin is te lang, bevat een tangconstructie en veel ingewikkelde woorden." Volgens hem had de premier beter kunnen beginnen met "vandaag heeft de regering overlegd of de corona-regels gaan veranderen. En of de regels minder streng worden." De Stichting Lezen en Schrijven heeft de taal van de persconferentie vereenvoudigd en die hertaling op haar website gezet, zodat laaggeletterden beter hoogte krijgen van het nieuws over het coronavirus en de overheidsmaatregelen. "Wij kiezen er bewust voor om minder informatie te geven en het belangrijkste uit te leggen", aldus Lezen en Schrijven. De animatiefilmpjes die de stichting eerder maakte om onder meer de overheidsmaatregelen helder uit te leggen, zijn al honderdduizenden keren bekeken.

Reguliere zorg

- Uit een peiling van de Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties (NFK) onder 5.302 mensen die kanker hebben of hebben gehad, blijkt dat bij een derde de uitbraak van corona invloed heeft op de behandeling of nacontrole. Bij 1 op de 5 patiënten die nog moeten starten met hun behandeling, is de behandeling uitgesteld. Bij patiënten die op dit moment al behandeld worden, is dat 1 op de 8. De behandelingen die vooral zijn uitgesteld, zijn chemo- en immunotherapie. In bijna alle gevallen gebeurde dit op initiatief van het ziekenhuis. Dit past in het landelijk beleid om het risico van een corona-besmetting voor kankerpatiënten te verkleinen. De helft van deze patiënten maakt zich echter (veel) zorgen over dit uitstel, zo blijkt uit de peiling. "Ik sta nog maar aan het begin van een enorm traject. Ik heb nu geen uitzaaiingen, maar ben bang dat ik straks met een eventueel uitstel wel uitzaaiingen heb. Dat is een verschil van leven en dood."
- **5.1.2e** (NFK) begrijpt en deelt de zorgen, maar is ook voorzichtig optimistisch. "Gelukkig blijkt uit onze peiling dat in de eerste fase van deze crisis bij slechts een klein deel van de mensen de behandeling is uitgesteld en er geen regionale verschillen zijn als het gaat om dit uitstel, maar de verwachting is dat de druk op de zorg groot zal blijven. Het coronavirus is voorlopig nog niet weg en we hebben te maken met heel veel uitgestelde zorg. De zorgverleners in de oncologie hebben alle zeilen bijgezet om, binnen de beperkte capaciteit en de extra risico's die het coronavirus met zich meebrengt, mensen met kanker toch zo optimaal mogelijk te behandelen. Daar zijn wij hen dankbaar voor. Er moeten nu oplossingen bedacht worden om kankerpatiënten ook in de toekomst de beste zorg te bieden."